

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/243/2019
Identifikačné číslo spisu:	7212207117
Dátum vydania rozhodnutia:	28.10.2020
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Brňák
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2020:7212207117.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O. N., bývajúceho v O., A.. C. č. XX, zastúpeného JUDr. Jurajom Kusom, advokátom so sídlom v Michalovciach, Námestie osloboditeľov č. 10, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti SR, so sídlom v Bratislave, Račianska 71, o náhradu škody, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 42C/63/2012, o dovolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 6. marca 2019 sp. zn. 1Co/169/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie žalovanej a žalobcu o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej aj „prvostupňový súd“ alebo „súd prvej inštancie“) ostatným rozsudkom z 12. marca 2018 č. k. 42C/63/2012-446 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi titulom nemajetkovej ujmy sumu 25 000 € a titulom náhrady škody sumu 1.261,37 € u oboch nárokov s úrokom z omeškania vo výške 9,5 % ročne od 30. decembra 2011 do zaplatenia. V časti o zaplatenie sumy 523,96 € súd konanie zastavil, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68%.

1.1. Pri rozhodovaní vychádzal súd prvej inštancie zo zistenia, že uznesením z 15. novembra 2007 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre zločin prevádzachstva formou spolupáchateľstva. Okresný súd Michalovce (ďalej aj „okresný súd“) uznesením zo 17. novembra 2007 nariadil u žalobcu väzbu. Následne uznesením z 13. marca 2008 prepustil žalobcu z väzby a po zamietnutí sťažnosti prokurátora bol žalobca z väzby prepustený až dňa 15. apríla 2008. Ďalej súd vychádzal zo zistenia, že okresný súd rozsudkom z 27. apríla 2010 oslobodil žalobcu spod obžaloby a Krajský súd v Košiciach uznesením z 31. januára 2011 zamietol odvolanie prokurátora. Rovnako tak bolo vyhlásené príslušnými súdmi oboch súdov za nezákonne rozhodnutie Krajského súdu v Prešove o udelení súhlasu na odpočúvanie a zaznamenávanie telekomunikačnej prevádzky. Žalobca v konaní uplatňoval nárok na náhradu za stratu na zárobku v sume 1.785,33 € a zároveň uplatnenie na náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100.000 €.

1.2. Súd bol toho názoru, že rozsudok okresného súdu č. k. 3T/101/2008-1141 zakladá nezákonnosť vedenia trestného stíhania vo vzťahu k žalobcovi ako celku, a tým aj nezákonnosť rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní v ňom vydaných. Jedná sa o rovnaký následok, akoby tieto rozhodnutia boli príslušným orgánom zrušené pre ich nezákonnosť. Podľa názoru súdu preto prijatím záveru o nezákonnosti vyššie citovaných rozhodnutí bol splnený prvý predpoklad zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Súd prvej inštancie sa nestotožnil s tvrdeniami žalovanej, že žalobca s i väzbu zaviniť sám. Podľa jeho názoru príčinnú súvislosť medzi väzbou a zavinením obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale predovšetkým v jeho postoji voči orgánom v trestnom konaní, teda v tom, či svojím konaním napríklad zapríčinil, že musel byť vzatý do väzby. Podľa názoru súdu prvej inštancie z pripojeného trestného spisu okresného súdu nevyplynuli žiadne také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že žalobca si trestné stíhanie zaviniť sám.

1.3. Za žalobcom uplatnenú škodu považoval prvostupňový súd škodu ako rozdiel medzi sumou predpokladaného zárobku za obdobie výkonu väzby a sumou, ktorú mal za toto obdobie vyplatenú (v prejednávanej veci vo forme nemocenských dávok). V prevyšujúcej časti ohľadom sumy 523,96 € v súlade s čiastočným späťvzatím konanie zastavil.

1.4. Ohľadom žalobcom uplatnenom nároku na náhradu nemajetkovej sumy považoval súd nárok žalobcu za čiastočne dôvodný. Súd mal za preukázané, že zadržanie a umiestnenie žalobcu vo väzbe mu spôsobilo ujmu prejavujúcu sa v jeho zdraví, teda psychickom rozpoložení, nechutenstvom a stratou hmotnosti a nespavosťou. Tieto nepriaznivé následky pretrvávali aj po prepustení z väzby a čiastočne pretrvávajú až dodnes. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd vychádza z toho, že uvedenými zásahmi - rozhodnutiami (o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania, o vzatí do väzby a odposluchoch) bolo zasiahnuté do súkromného a rodinného života žalobcu a do jeho zdravia. Bolo tiež porušené právo na osobnú slobodu žalobcu a jeho právo na rešpektovanie a ochranu súkromného a rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti. Pokiaľ išlo o rozsah zásahu, tento sa najsilnejšou mierou prejavil vo forme následkov väzby, a to v už uvedenej oblasti rodinného i spoločenského života žalobcu ako aktívneho muža, syna, priateľa a kamaráta. Jeho dôstojnosť, ale aj zdravie, strata súkromia, dobrá povesť a osobná česť boli jednoznačne vo veľkom rozsahu zasiahnuté a tomu je podľa názoru súdu primerané odškodnenie v rozsahu 20.000 €. Za primerané finančné odškodnenie nemajetkovej ujmy žalobcu považoval ako primeranú náhradu za vznesenie obvinenia v sume 2.500 € a náhradu za odposluchy v sume 2.500 €.

1.5. Vzhľadom na to, že žalovaná bola v omeškaní s plnením peňažného dlhu, uložil jej súd zaplatiť aj príslušný úrok z omeškania. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ust. § 250 ods. 2 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 68 %.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom zo 6. marca 2019 sp. zn. 1Co/169/2018 (ďalej aj „napadnuté odvolacie rozhodnutie“) potvrdil prvostupňový rozsudok vo vyhovujúcom výroku do sumy 15.000 € s prísl. a vo vyhovujúcom výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť sumu 1.261,37 € s prísl. V časti nad sumu 15.000 € odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok tak, že žalobu zamietol. Zároveň stranám sporu nepriznal náhradu trov konania.

2.1. Odvolací súd bol v prejednávanej veci toho názoru, že odvolanie žalovanej je čiastočne dôvodné a to v otázke právneho posúdenia vo vzťahu k výške priznanej nemajetkovej ujmy a vo výroku o trovách konania.

2.2. Po odcitovaní ustanovení § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, § 7, § 8 ods. 5 a § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, v znení neskorších zmien, v rozhodnom čase (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“) bol odvolací súd toho názoru, že súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že oslobodenie spod obžaloby z dôvodu, že sa nenaplnil predpoklad o spáchaní trestného činu žalobcom z hľadiska posudzovania zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím príslušných orgánov, má rovnaké dôsledky ako zrušenie týchto rozhodnutí pre nezákonnosť. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, ak priznal ochranu v tomto konaní žalobcom uplatnenému právu na náhradu škody napriek tomu, že zmienené rozhodnutia neboli zrušené ako nezákonné. Tým, že došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, došlo aj k zbaveniu právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia, vzatia do väzby a ako na nezákonné je preto

potrebné hľadiť na všetky rozhodnutia vydané v priebehu trestného stíhania.

2.3. Rovnako sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že z vykonaného dokazovania nemožno vyvodiť záver, že žalobca si väzbu zavinil sám, nakoľko z trestného spisu nevyplynuli žiadne okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že žalobca si trestné stíhanie zavinil sám a právoplatné odsúdenie v inej trestnej veci pre takýto záver nestačí.

2.4. Odvolací súd považoval za dôvodnú odvoláciu námietku žalovanej, že súd prvej inštancie pri ustálení výšky nemajetkovej ujmy žalobcu nezohľadnil jeho predchádzajúce trestné stíhanie a odsúdenie v krátkom časovom období za rovnaký trestný čin. Okolnosť, že žalobca bol predtým už právoplatne odsúdený zo spolupáchateľstva zločinu prevádzachstva, mal podľa názoru odvolacieho súdu vplyv na prípadnú výšku nároku na finančné odškodnenie jeho nemajetkovej ujmy v prejednávanej veci, nakoľko je nesporné, že uvedené odsúdenie žalobcu mu spôsobilo poškodenie jeho mena. Bolo preto nesporné, že týmto predchádzajúcim odsúdením došlo k oprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Ak súd prvej inštancie priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za výkon väzby v sume 20.000 €, vec nesprávne právne posúdil. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval za primeranú náhradu nemajetkovej ujmy, vzhľadom na to, že k zásahu do jeho osobnostných práv žalobcu došlo výkonom väzby v sume 10.000 €. Rovnako za primerané považuje finančné odškodnenie nemajetkovej ujmy žalobcu vo výške 2.500 € za vznesenie obvinenia a rovnako vo výške 2.500 € za nezákonné odposluchy v trestnom konaní.

2.5. Za nedôvodnú považoval odvolací súd odvoláciu námietku žalovanej vo vzťahu k priznanej náhrade škody vo forme ušlého zisku v rozsahu 1.261,37 €. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na správne závery súdu prvej inštancie v napadnutom rozhodnutí, v ktorom súd dostatočne uviedol, ako dospel k výške priznanej náhrady.

2.6. Ďalej uviedol, že nemožno súhlasiť ani s názorom žalovanej v tom, že žalobcovi neprináleží úrok z omeškania za náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Po odcitovaní § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. uviedol, že z citovaného zákonného ustanovenia je zrejmé, že pokiaľ štát si nesplní svoju povinnosť škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím nahradiť poškodenému včas, dostáva sa do omeškania s plnením tohto dlhu od okamihu, kedy žalobca si môže svoj nárok uplatniť na súde (t. j. po zmienených 6 mesiacoch, resp. v prípade negatívneho rozhodnutia o žiadosti aj od skončenia prejednávania).

2.7. Za dôvodné však považoval odvolací súd odvolanie žalovanej vo vzťahu k náhrade trov konania. S poukazom na ustanovenie § 255 ods. 2 CSP uviedol, že v prejednávanej veci žalobca v konaní mal úspech len čiastočný, ak z požadovanej sumy 103.759,85 € bola mu súdom priznaná suma 16.261,37 € s prísl., preto odvolací súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu (iba) „v časti výroku I, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok ... o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi sumu 16.261,37 (€, pozn.) s prísl. (t. j. potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku do sumy 15.000 eur s prísl. a do sumy 1.261,37 eur s prísl.“ podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), a to podľa § 420 písm. f/ a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

3.1. V súvislosti s dovolaním podľa § 420 písm. f/ CSP žalovaná namietala, že sa odvolací súd nevysporiadal s viacerými, pre vec podstatnými a závažnými odvolacími námietkami žalovanej a preto odvolacie rozhodnutie neposkytuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie (k tomu pozri aj body 3.2.1.1., 3.2.1.2. a 3.2.1.3.).

3.2. V súvislosti s dovolaním podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP žalovaná videla nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom v troch ňou formulovaných otázkach:

3.2.1. „nezákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia a nezákonnosť vzatia žalobcu do väzby s ohľadom na osobitné okolnosti veci, použitie nezákonných dôkazov z trestného konania a test proporcionality + zavinenie trestného stíhania a väzby žalobcom“.

3.2.1.1. K odposluchom a ich použitiu v civilnom konaní žalovaná v podstatnom nesúhlasila s argumentáciou nižších súdov, ktoré tieto neakceptovali pre ich nezákonnosť, pretože v trestnom konaní boli označené za neodôvodnené a nelegálne. Tvrdila, že v civilnom konaní o náhradu škody nižším súdom nič nebránilo, aby prihliadli na skutočnosti plynúce z odposluchov, a to aj s poukazom na čl. 3 ods. 1 CSP a test proporcionality, na základe ktorého je možné dôjsť k záveru, že možno pripustiť aj vykonanie nezákonne získaného dôkazu, ako výnimku z princípu legality. V tomto ohľade poukázala na rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 366/04 a sp. zn. II. ÚS 1774/14. Žalovaná

uzavrela, že vo vzťahu k princípu „nemo turpitudinem suam allegans auditur“ (nikto nemôže mať prospech zo svojej nepoctivosti, pozn.), čl. 3 ods. 1 a čl. 16 ods. 2 CSP odvolací súd neuviedol žiadnu argumentáciu, čo predstavuje naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP. Zároveň v súvislosti s touto otázkou „použitie nezákonných dôkazov z trestného konania a test proporcionality“ došlo k jej nesprávnemu právnemu posúdeniu, ktorá doteraz nebola odvolacím súdom riešená, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

3.2.1.2. K nezákonnosti uznesenia o vzatí do väzby žalobcu do väzby a zavineniu žalobcu žalovaná uviedla, že záver nižších súdov ohľadom nezavinenia si väzby žalobcom je založený na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože podľa jej názoru si žalobca svojim správaním sám zavinil existenciu dôvodov vzatia do väzby, a teda (aj) vydanie uznesenia o vzatí do väzby. Ďalej uviedla, že priamo z rozhodnutia o vzatí žalobcu do väzby (OTp/67/2007 zo 17. novembra 2007) vyplýva, že práve predchádzajúce odsúdenie žalobcu bolo dôvodom, ktorý vyvolal obavu z pokračovania trestnej činnosti a založil dôvod preventívnej väzby (§ 71 ods. 1 písm. c/ TP) a preto bola naplnená hypotéza ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. Žalovaná poukázala na rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/161/2013 a 19Co/112/2012 (toto bolo aj predmetom posúdenia ústavným súdom a bolo ním akceptované), č i Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10Co/141/2018. Žalovaná v tejto časti podaného dovolania uzavrela, že v otázke zavinienia väzby je vylúčený nárok na náhradu škody. Preto dovolanie v tejto časti podáva podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nakoľko dovolací súd doteraz nevyriešil, či predchádzajúce právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin rovnakej povahy, ako je trestný čin, z ktorého je osoba, o ktorej väzbe sa rozhodovalo, obvinená, (treba) považovať za naplnenie ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z. o zavinení väzby žalobcom (ak z uznesenia o vzatí do väzby vyplýva, že práve táto skutočnosť bola rozhodujúca pre vzatie osoby do väzby). Dovolanie v tejto časti podala žalovaná aj podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože žalovaná v konaní argumentovala i neexistenciou príčinnej súvislosti medzi väzbou a rozsahom priznanej straty na zárobku a odvolací súd sa touto námietkou nezaoberal.

3.2.1.3. K otázke zavinienia trestného stíhania samotným žalobcom žalovaná uvádzala, že odvolací súd k tejto jej námietke, pri zohľadnení osobitosti trestnej veci žalobcu (najmä obsah odposluchov) nijako nereagoval, čo rovnako naplňa dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. Nižšie súdy v tomto ohľade založili celú právnu úvahu iba na tom, že žalobca bol oslobodený spod obžaloby. Na svoju podporu poukázala na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 1Cz/6/1990 a na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) sp. zn. 1Cdo/64/2008.

3.2.2. „posúdenie otázky primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. s ohľadom na ... zákon č. 215/2006 Z. z. ..., resp. v súčasnosti už zákon č. 274/2017 Z. z. ..., súdnu prax, relevantné rozhodnutia ... EŠLP ...a zásadu spravodlivého zadosťučinenia“. V tejto súvislosti žalovaná v podstatnom k primeranej výške náhrady nemajetkovej ujmy poukázala na odklon dovolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), a to s poukazom na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/17/2017, 2Cdo/112/2017 a 3Cdo/19/2018. Ďalej argumentovala tým, že pri najzávažnejšom následku - smrti - umožňuje zákon č. 274/2017 Z.z. (predtým zákon č. 215/2006 Z.z.) priznať maximálnu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 - násobku minimálnej mzdy (v prípade žalobcu ide o sumu 13.450 €), ktorú priznaná suma žalobcovi prevyšuje. V prípade žalobcu ide o sumu 66,67 € za jeden deň väzby (odvolací súd za väzbu priznal žalobcovi sumu 10.000 €, pozn.) prekročil rozpätie určené českou judikatúrou (30Cdo/2357/2010), v zmysle ktorej na 1 deň väzby prichádza do úvahy rozpätie od 20 € do 60 €. Žalovaná uzavrela, že ak odvolací súd považoval priznanú náhradu nemajetkovej ujmy za primeranú, nezohľadnil ustálenú dovolaciu prax, v zmysle ktorej pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy treba reflektovať hmotnoprávne predpisy upravujúce problematiku odškodňovania, ako aj judikatúru EŠLP, čím je založený dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.2.3. „omeškanie žalovanej s náhradou nemajetkovej ujmy“. Žalovaná zotrvala na svojich doterajších názoroch, že dlžník - štát sa môže dostať do omeškania až v prípade nesplnenia povinnosti zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v paričnej lehote. Podľa jej názoru v prípade náhrady nemajetkovej ujmy je výška priznanej náhrady závislá od úvahy súdu, pričom rozsudok o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy má konštitutívny charakter, preto omeškanie vzniká až po márnom uplynutí lehoty na plnenie

vyplývajúce z rozhodnutia vo veci samej (1Co/15/97, 6Cdo/185/2011). Na základe uvedeného žalovaná ustálila, že aj v tomto prípade je dovolací dôvod daný ustanovením § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

3.3. Na základe uvedeného žalovaná navrhla, aby najvyšší súd odvolacie rozhodnutie v napadnutom rozsahu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, prípadne zrušil aj prvostupňový rozsudok, alternatívne, aby napadnuté odvolacie rozhodnutie zmenil prvostupňový rozsudok a žalobu v napadnutom rozsahu zamietol.

3.4. V neposlednom rade žalovaná navrhla „z dôvodu opatrnosti“ odložiť vykonateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia, keďže jej dovolanie je plne dôvodné. V prípade štátu nie je navyše možné očakávať platobnú neschopnosť, čo môže byť ale prípad žalobcu, ak prípadné uhradené prostriedky žalobca medzitým spotrebuje.

4. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie aj žalobca (ďalej aj „dovolateľ“), a to proti všetkým jeho výrokom. Neskôr svoje dovolanie ohraničil na výrok odvolacieho rozsudku nad sumu 15.000 €, výrok, ktorým odvolací súd zmenil prvostupňový rozsudok a žalobu zamietol a výrok, ktorým odvolací súd nepriznal stranám sporu náhradu trov konania. Dovolanie podal podľa § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ CSP. Po opise priebehu súdneho konania v danej veci žalobca vyslovil nesúhlas s viacerými časťami odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozhodnutia, s ktorými závermi polemizoval resp. ich kritizoval. Podľa jeho názoru vada zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP spočíva v tom, že odvolací súd označil za dôvod zníženia výšky nemajetkovej ujmy predchádzajúce odsúdenie žalobcu za rovnaký trestný čin prevádzachstva, hoci uvedená okolnosť nevyplýva z vykonaného dokazovania. V súvislosti s rozhodnutím o trovách konania mal odvolací súd podľa názoru žalobcu rozhodnúť podľa § 255 ods. 1 CSP, keďže mal v spore plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu. Tým že odôvodnenie napadnutého odvolacieho rozhodnutia ani v tejto časti nebolo dostatočne odôvodnené naplnia dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP. V ďalšom poukazujúc na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3MCdo/14/2009 uviedol, že „tým, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, tak to zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP“.

4.1. V závere navrhol, aby najvyšší súd zmenil napadnuté odvolacie rozhodnutie tak, že potvrdí ostatný rozsudok prvostupňového súdu a žalobcovi prizná náhradu trov dovolacieho konania.

5. Žalobca vo svojom stanovisku k dovolaniu žalovanej nesúhlasil s obsahom podaného dovolania žalovanej a poukázal na správne právne závery nižších súdov o nezákonnosti všetkých rozhodnutí vydaných v priebehu trestného stíhania žalobcu a jeho ďalších dôsledkov.

6. Najvyšší súd, vychádzajúc z argumentácie žalovanej (bod 3.4.), nezistil splnenie predpokladov pre odloženie vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia v zmysle § 444 ods. 1 CSP; v súlade s ustálenou praxou tohto súdu o tom nevydal samostatné rozhodnutie (toto sa vydáva iba v prípade vyhovenia návrhu, pozn.).

7. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie ako strany sporu podali v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) dovolateľka, na ktorú sa vzťahuje § 429 ods. 2 písm. b/ CSP a dovolateľ, zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech boli dovolaním napadnuté výroky rozhodnutia vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) preskúmal napadnuté výroky rozsudku odvolacieho súdu a dospel k záveru, že obe dovolania je potrebné odmietnuť.

8. Najvyšší súd opakovane vyjadril záver, v zmysle ktorého právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (1Cdo/6/2014, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho

súdu.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená (meritórnym rozhodnutím predstavujúcim *res iudicata*), musí byť vyvážené sprísnenými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania a dovolacieho konania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať rozširujúco; namiesto je tu skôr reštriktívny výklad (3Cdo/319/2013, 1Cdo/348/2013, 3Cdo/357/2016, 3ECdo/154/2013, 3Cdo/208/2014).

10. Ak by najvyšší súd bez ohľadu na prípadnú neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na tom základe ho prípadne zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane [porovnaj rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. II. ÚS 172/03].

11. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

12. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov (písm. a), ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu (písm. b), strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník (písm. c), v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie (písm. d), rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd (písm. e), alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (písm. f).

12.1. Podľa § 431 CSP dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (ods. 1). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (ods. 2).

12.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (1Cdo/42/2017, 2Cdo/20/2017, 3Cdo/41/2017, 4Cdo/131/2017, 7Cdo/113/2017, 8Cdo/73/2017). Dovolací súd preto aj v danom prípade skúmal opodstatnenosť argumentácie žalobcu a žalovanej, že v konaní došlo k nimi tvrdenej vade zmätočnosti (bod 3.1. a 4).

13. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

13.1. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13.2. K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP (podobne ako predchádzajúca právna úprava, pozn.) dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

14. V neposlednom rade dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v

dovolání uplatneným dovolacím důvodom. Rovnako je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP

15. Žalovaná v dovolaní namietala, že sa odvolací súd nevysporiadal s viacerými, pre vec podstatnými a závažnými jej odvolacími námietkami. Konkrétne uviedla, že odvolací súd nereagoval na jej názory, že v civilnom konaní je možné pripustiť aj vykonanie nezákonne získaného dôkazu, že neexistovala príčinná súvislosť medzi väzbou a priznanou náhradou škody a že trestné stíhanie si zavinil žalobca (pozri body 3.2.1.1., 3.2.1.2. a 3.2.1.3.).

15.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.2. Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a tiež rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnu rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

15.4. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom, či mimosporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (pozri rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1ECdo/10/2014, 3Cdo/146/2013). Podľa právneho názoru dovolacieho súdu treba pojem „procesný postup“ súdu vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016.

15.5. Za zmatečnosťnú vadu v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP dovolateľka označila nedostatok dôvodov - nepreskúmateľnosť napadnutého odvolacieho rozhodnutia. Podľa názoru vec prejednávajúceho senátu konanie pred odvolacím súdom takouto vadou postihnuté nebolo. I keď nepreskúmateľnosť rozhodnutia pre nedostatok jeho riadneho odôvodnenia je takým nesprávnym procesným postupom, ktorý je spôsobilý znemožniť sporovej strane, aby uplatňovala svoje procesné práva v takej miere, že to má za následok porušenie práva na spravodlivý proces, v prejednávanej veci o taký prípad nešlo. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza skutkový stav, ktorý považoval odvolací súd za rozhodujúci, stanoviská strán sporu k prerokúvanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Dovolateľka preto nedôvodne argumentovala, že

rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sporovej strany, ale len to, že ho neodôvodnil objektívne uspokojivým spôsobom.

15.6. V súvislosti s nedôvodnou námietkou dovolateľky, že odvolací súd sa nezaoberal jej odvolacími argumentmi dôležitými pre rozhodné posúdenie veci, dovolací súd uvádza, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo účastníka konania, resp. strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením práva a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou sporu), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. IV. ÚS 115/03, či III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad.“ (napr. Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, či rozsudok vo veci Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko, oba z 9. decembra 1994, Annuaire, série A č. 303 A a č. 303 B).

15.7. Pokiaľ dovolateľka v súvislosti s otázkou pripustenia vykonania nezákonne získaného dôkazu, či o neexistencii príčinnej súvislosti medzi väzbou a priznanou náhradou škody, či o zavinení žalobcu na jeho trestnom stíhaní považovala za procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f/ CSP nesprávny právny záver súdov nižších inštancií, či nesprávne vykonávanie dokazovania, či obstarávanie skutkových podkladov v procese zisťovania skutkového stavu, dovolací súd uvádza, že nesprávne právne posúdenie veci (nesprávne vyriešenie niektorej právnej otázky súdom) nemožno považovať za vadu zmätočnosti. To isté v zásade platí aj pre námietku o nesprávnom zistení skutkového stavu, či o nesprávnom hodnotení dôkazov. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa týka žaloba, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom sporovom konaní viazaný návrhmi strán na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky nimi navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, nie procesných strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za vadu zmätočnosti (viď R 125/1999). V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa ustálil názor, podľa ktorého nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020).

15.8. Keďže uvedená dovolacia námietka sa týkala de facto hodnotenia dôkazov, z hľadiska prípustnosti dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP je neakceptovateľná, teda neprípustná.

16. Žalobca dovolanie podľa § 420 písm. f/ CSP odôvodnil tým, že odvolací súd označil z a dôvod zníženia výšky nemajetkovej ujmy predchádzajúce odsúdenie žalobcu za rovnaký trestný čin prevádzachstva, hoci uvedená okolnosť nevyplýva z vykonaného dokazovania. Namietal tiež rozhodnutie o trovách konania, ktoré podľa jeho názoru nebolo dostatočne odôvodnené (bod 4).

16.1. Zhodne s uvedeným v bodoch 15.1. až 15.5. a primerane v bodoch 15.7. a 15.8. dovolací súd konštatuje, že v tejto časti podaného dovolania žalobcu namietaný dôvod zmätočnosti už na prvý pohľad nezistil, a teda uvedená dovolacia námietka nie je prípustná.

16.2. Nad rámec vyššie uvedeného najvyšší súd dodáva, že okolnosti súvisiace s predchádzajúcim odsúdením žalobcu v podobnej trestnej veci boli v primeranom rozsahu nižším súdom a sporovým stranám známe, boli súčasťou dokazovania i zisteného skutkového stavu, ako aj jeho vyhodnotenia nižšími súdmi. Rovnako tak z hľadiska skúmania vady zmätočnosti boli závery odvolacieho súdu o

trovách konania dostatočné (pozri body 34 až 37 odôvodnenia napadnutého odvolacieho rozhodnutia), i keď nie podľa predstáv strany žalobcu.

Dovolenie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP

17. Žalovaná podala dovolanie aj podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, a to formou troch otázok, pričom prvá z nich vykazuje znaky všeobecnosti a mnohohrstenosti (pozri bod 3.2.1.). Pre všetky tri otázky je navyše charakteristická skôr polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia resp. iba kritika prístupu odvolacieho súdu k právnemu posudzovaniu veci, ktoré významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

18. Najskôr žalovaná kritizovala odvolací súd, že v okolnostiach posudzovanej veci neakceptoval ako dôkaz odposluchy žalobcu, čo podľa jej názoru bolo možné. V súvislosti s otázkou „použitie nezákonných dôkazov z trestného konania a test proporcionality“ došlo podľa jej názoru k nesprávnemu právnemu posúdeniu, ktorá doteraz nebola odvolacím súdom riešená, čo zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (bod 3.2.1.1.). Uvedenú námietku žalovaná uplatnila aj ako vadu zmätočnosti (bod 15, 15.7. a 15.8.).

18.1. Nižšie súdy (prvostupňový i odvolací súd - § 387 ods. 2 CSP, pozn.) k odposluchom uviedli: „rozhodnutie o odpočúvaní a zaznamenávaní komunikačnej prevádzky bolo v trestnom konaní súdmi oboch stupňoch vyhodnotené ako nezákonné a nelegálne. V priebehu trestného konania súdy na tieto odposluchy neprihliadali a nevykonali ich ako dôkazy. ... V trestnom konaní ... nebola stotožnená odpočúvaná osoba a tak ani v tomto civilnom konaní nemožno urobiť záver, že telefonáty, ktorých prepis sa nachádza vo zväzku ... vyšetrovacieho spisu ... realizoval žalobca. Pokiaľ by súd mal vyhodnocovať obsah týchto prepisov dospel by k záveru, že sú tak všeobecné a neurčité, že z nich nemožno vyvodiť záver o tom, že osoba, ktorá telefonovala pácha trestnú činnosť“. V ďalšom prvostupňový súd citoval z prepisu odpočúvaného telefónu a následne uviedol „[v] konaní nebolo preukázané, že tieto telefonáty realizoval žalobca a ani ich obsah nepotvrďuje, že hovoriace osoby páchajú trestnú činnosť.“ (body 38 až 40 odôvodnenia prvostupňového súdu).

18.2. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania.

18.3. K spôsobu, ktorým žalovaná v danom prípade odôvodňuje prípustnosť dovolania, najvyšší súd uvádza, že rozhodnutiu všeobecného súdu v civilnom sporovom konaní spravidla predchádza riešenie celého radu procesnoprávných a hmotnoprávných otázok s rôznym významom pre rozhodnutie. Na podklade ich postupného riešenia civilný súd niektorým otázkam priznáva relevanciu, iné posudzuje ako bezvýznamné pre svoje rozhodnutie. Právna otázka relevantná podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP musí byť preto v dovolaní vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom, ktorý dovolaciemu súdu umožňuje prijať záver o tom, konkrétne o ktorú otázku dovolateľovi ide a či vo vzťahu k nej je daná prípustnosť (a v prípade prípustnosti aj dôvodnosť) dovolania. Je potrebné si uvedomiť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, n i e „ďalšie odvolanie“ (2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017). Dovolací súd nesmie byť vnímaný ako ďalší „odvolací súd“, resp. súd, ktorý by mohol a mal posúdiť všetko, čím sa zaoberali súdy oboch inštancií; nemôže preto posudzovať všetky otázky, ktoré pred ním riešili tieto súdy (inak by sa stieral rozdiel medzi prvoinštančným, odvolacím a dovolacím konaním). Dovolací súd už opakovane uviedol, že v súvislosti s posudzovaním prípustnosti dovolania nie je oprávnený a ani povinný zakladať svoje úvahy na domnienkach alebo predpokladoch o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli pri svojej argumentácii, že ide o právnu otázku, dosiaľ dovolacím súdom neriešenú (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP). Najvyšší súd opakovane zdôrazňuje, že sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (m. m. 3Cdo/28/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017, 8Cdo/50/2017, 8Cdo/78/2017).

18.4. Odvolací súd (podobne ako aj súd prvej inštancie) založil svoje rozhodnutie na závere, že tým, že došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby, došlo aj k zbaveniu právoplatnosti uznesenia o vznesení obvinenia, vzatia do väzby a ako na nezákonné je preto potrebné hľadiť na všetky rozhodnutia vydané v priebehu trestného stíhania. V tejto súvislosti rovnako uviedol, že z vykonaného dokazovania nemožno vyvodit' záver, že žalobca si väzbu zaviniť sám, nakoľko z trestného spisu nevyplynuli žiadne okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že žalobca si trestné stíhanie zaviniť sám a právoplatné odsúdenie v inej trestnej veci pre takýto záver nestačí (bod 19 a 20 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

18.5. Odvolací súd explicitne založil svoje rozhodnutie na vyššie uvedenom závere, pričom dovolateľka v dovolaní rozporovala (iba) segment z celkovo zisteného skutkového stavu a hodnotenia dôkazov (odposluchy), ktorý jednak nepredstavoval kruciálny právny záver odvolacieho súdu, na ktorom založil svoje rozhodnutie a jednak žalovaná v podstate namietala správnosť skutkových zistení súdov ako výsledok hodnotenia dôkazov. Inak povedané, v tomto prípade žalovaná namietala, že odvolací súd nevyhodnotil správne vykonané dôkazy. Nesprávne zistenie skutkového stavu ale nezakladá prípustnosť dovolania a nie je ani relevantným dovolacím dôvodom. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

18.6. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalovanej v tejto časti nespĺňalo náležitosti vyplývajúce z § 428 CSP, čo zakladá dôvod na jeho odmietnutie podľa ustanovenia § 447 písm. d/ CSP.

18.7. V neposlednom rade najvyšší súd dodáva, že žalovanou vymedzená otázka „použitie nezákonných dôkazov z trestného konania a test proporcionality“ v kontexte dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP (pozri bod 3.2.1.1. in fine) nebola ani vymedzená jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom.

19. Žalovaná v ďalšej časti podaného dovolania (bod 3.2.1.2.) uvádzala, že záver nižších súdov ohľadom nezavinenia si väzby žalobcom je založený na nesprávnom právnom posúdení veci, pretože podľa jej názoru si žalobca svojím správaním sám zaviniť existenciu dôvodov vzatia do väzby, a teda (aj) vydanie uznesenia o vzatí do väzby. Dovolanie v tejto časti podala podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, nakoľko dovolací súd doteraz nevyriešil, či predchádzajúce právoplatné odsúdenie z a úmyselný trestný čin rovnakej povahy, ako je trestný čin, z ktorého je osoba, o ktorej väzbe sa rozhodovalo, obvinená, (treba) považovať za naplnenie ustanovenia § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. o zavinení väzby žalobcom (ak z uznesenia o vzatí do väzby vyplýva, že práve táto skutočnosť bola rozhodujúca pre vzatie osoby do väzby).

19.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

19.2. Žalovaná považovala za doteraz dovolacím súdom neriešenú otázku, či predchádzajúce právoplatné odsúdenie za úmyselný trestný čin rovnakej povahy má vplyv na nové väzobné stíhanie rovnakej povahy. Takto položená otázka (navyše priamo žalovanou) však už bola opakovane nastolená v iných dovolacím súdom posudzovaných veciach, ktorá skutočnosť sama o sebe je dôvodom na odmietnutie dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP pre neprípustnosť.

19.3. Vo veci sp. zn. 2Cdo/154/2019 v podobných súvislostiach najvyšší súd uviedol, že obdobná právna otázka rozhodovacou praxou dovolacieho súdu bola už vyriešená, a to v rozhodnutí resp. správe prejednávanej a schválenej plénom NS ČSSR o účinnosti zák. č. 58/1969 Zb. z 30. novembra 1977, sp. zn. Plsf 3/77, ktoré je možné považovať za ustálenú prax dovolacieho súdu a má svoj dopad aj na ustanovenie § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z. z. Z uvedeného rozhodnutia v podstatnom vyplýva, že „je ... nesprávne ... ak súdy dostatočne nezistujú, či skutočne osoba vzatá do väzby svojím konaním dala príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia ... K vylúčeniu nároku na odškodnenie za väzbu ... treba, aby si obvinený sám väzbu zaviniť ... Pre vylúčenie nároku na odškodnenie za väzbu malo by však byť preukázané ... určité konanie obvineného, napr. pôsobenie na znalca, zastrašovanie svedkov, odstraňovanie dôkazov a pod., ktorým dal príčinu k obavám, ktoré boli dôvodom väzby alebo jej predĺženia, lebo len v takomto prípade možno hovoriť o tom, že obvinený mal vinu na uvalení väzby. Nemožno preto jednoznačne vidieť zavinenie na uvalení väzby len v tom, že

okresný prokurátor zdôvodnil vzatie do väzby konštatovaním, že išlo napr. o osobu niekoľkokrát súdne trestanú pre majetkové a iné delikty a vzhľadom na osobu páchatel'a je nebezpečenstvo, že by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu a trestu, a že je tu dôvodná obava, že by mohol i naďalej pokračovať v páchaní trestnej činnosti obdobnej povahy. Zrejme nepôjde taktiež o zavinenie na vzatí do väzby ani vtedy, keď sa obvinený ku spáchaniu trestného činu nepriznal alebo odmieta vypovedať a tak svojím konaním vzbudzuje dôvodné obavy, že by mohol mariť vyšetrovanie pôsobením na svedkov alebo spoluobvinených ... Predmetná judikatúra ohľadne posudzovania viny obvineného na vzatí do väzby je aktuálna aj k § 8 ods. 6 písm. a/ zákona č. 514/2003 Z.z.“.

19.4. V zhode s vyššie uvedeným judikátom súd prvej inštalácie v okolnostiach teraz posudzovanej veci uviedol : «Skutočnosť, že žalobca bol za rovnakú trestnú činnosť postihnutý súd (vo väzobnom rozhodnutí, pozn.) uviedol ako okolnosť „naviac“. Z uvedeného je zrejmé, že predchádzajúce trestné stíhanie žalobcu nebolo hlavným dôvodom väzby, lebo aj podľa odôvodnenia rozhodnutia o vzatí do väzby hlavnými dôvodmi bolo 1. dôvodné podozrenie zo spáchania trestnej činnosti, 2. obava, že po prepustení budú obvinení pôsobiť na svedkov, či navzájom na seba a tým mariť trestné stíhanie, 3. tiež obava z pokračovania trestnej činnosti pre jej charakter ako trestnej činnosti organizovanej a dobre platenej. Za takejto situácie podľa názoru súdu nie je možné vyvodiť záver, že žalobca si väzbu zavinil sám. Jeho predchádzajúce právoplatné odsúdenie bolo iba jedným z viacerých dôvodov vzatia do väzby ... príčinnú súvislosť medzi väzbou a zavinením obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale predovšetkým v jeho postoji voči orgánom v trestnom konaní, teda v tom, či svojím konaním napríklad úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že musel byť vzatý do väzby. Pôjde o to, či vlastným iným konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania, alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania k väzbe by nedošlo, a to napríklad uvádzaním nepravdivých skutočností, či predstieraním, že voči nemu sú dôvody k trestnému stíhaniu, ktoré objektívne neexistovali. Z pripojeného trestného spisu ... nevyplynuli žiadne také okolnosti, na základe ktorých by bolo možné konštatovať, že žalobca si trestné stíhanie zavinil sám. A ako už bolo vyššie uvedené jeho predchádzajúce právoplatné odsúdenie pre takýto záver nestačí.» (body 41 a 42 odôvodnenia prvostupňového rozsudku).

19.5. Odvolací súd v dovolaní napadnutom rozhodnutí tiež uviedol: „V tejto súvislosti poukazuje odvolací súd na svoje zrušujúce uznesenie ... , v ktorom vyslovil názor, že príčinnú súvislosť medzi väzbou a zavinením obvineného je potrebné hľadať nie v jeho konaní, ktorým podľa orgánov činných v trestnom konaní mal naplniť skutkovú podstatu trestného činu, pre ktorý bol stíhaný, ale predovšetkým v jeho postoji voči orgánom činným v trestnom konaní, teda v tom, či svojím konaním, či úkonmi procesného charakteru zapríčinil, že musel byť vzatý do väzby. Nejde teda o to, či obvinený sa dopustil skutku, pre ktorý bol stíhaný a ktorým vyvolal podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, ale o to, či svojím iným, či ďalším konaním ovplyvnil postup orgánov činných v trestnom konaní pred začatím trestného stíhania alebo v jeho priebehu tak, že bez tohto konania k väzbe by nedošlo. Žalovaná v konaní takéto konanie zo strany žalobcu netvrdila a samotné spáchanie skutku, pre ktorý bol žalobca stíhaný a ktorým vyvolal podozrenie, že bol spáchaný trestný čin, a to ani v minulosti, nie je spôsobilé na zavinenie si väzby. V tejto časti považuje odvolací súd odvolacie námietky žalovanej za nedôvodné.“ (bod 20 odôvodnenia odvolacieho rozhodnutia).

19.6. Z vyššie uvedeného porovnania (body 19.2. a body 19.3. a 19.4.) vyplýva, že nižšie súdy sa pri riešení žalovanou nastolenej otázky ani neodklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu vyjadrenej vo vyššie uvedenom rozhodnutí (bod 19.2.), práve naopak rozhodoval v súlade s ňou a preto je dovolanie žalovanej v tejto časti nedôvodné. Dovolací súd dodáva, že uvedený záver by platil v prípade, ak by žalovaná v tejto časti podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, čo však neurobila. Inak povedané, aj keby namietané nesprávne právne posúdenie veci žalovaná namietala nie podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolací súd by takéto dovolanie odmietol vzhľadom na uvedené v prvej vete.

19.7. Podobnú otázku nastolila žalovaná aj v rámci dovolania, o ktorom rozhodol najvyšší súd vo veci sp. zn. 1Cdo/68/2020 (i keď v tejto veci rozhodol 18. augusta 2020, teda až po podaní dovolania v teraz posudzovanej veci, pozn.). Rovnako v predmetnej veci najvyšší súd dovolanie žalovanej odmietol, a to z dôvodu, že dovoľateľka nenastolila zákonom daným spôsobom otázku, ktorá by v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP zakladala prípustnosť jej dovolania. V uvedenej veci najvyšší súd uviedol, že „ak teda

dovolateľka naznačuje vo svojom dovolaní, že ... skúšobná doba podmieneného odkladu výkonu trestu, alebo predchádzajúce nepodmienečné odsúdenie môže viesť k tomu, že si ten ktorý obvinený týmto zavini vzatie do väzby sám, v dôsledku čoho takejto osobe nevznikne právo na náhradu škody, takáto argumentácia predstavuje iba polemiku s rozhodnutím odvolacieho súdu, resp. ide o námietky, ktoré sa týkajú spochybňovania správnosti skutkových zistení. Nesprávnym zistením skutkového stavu, prípadne len samou polemikou s rozhodnutím súdu nie je možné podľa CSP vymedziť dovolací dôvod, ktorým je nesprávne právne posúdenie veci. Uplatnenie tohto dovolacieho dôvodu predpokladá spochybnenie správnosti riešenia právnych otázok odvolacím súdom (nie otázok skutkových). Podľa dovolacieho súdu takáto argumentácia v dovolaní absentuje. Dovolateľka sa de facto domáha opätovného právneho posúdenia ňou tvrdeného skutkového stavu v jej prospech. Takéto tvrdenia nemožno považovať za právne otázky vymedzené zákonom predpokladaným spôsobom“.

19.8. So zreteľom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie žalovanej v tejto časti vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP nie je prípustné, a preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Žalovaná v ďalšej časti podaného dovolania (bod 3.2.2.) podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a to v súvislosti s posúdením „otázky primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. s ohľadom na ... zákon č. 215/2006 Z. z. ..., resp. v súčasnosti už zákon č. 274/2017 Z. z. ..., súdnu prax, relevantné rozhodnutia ... ESLP ...a zásadu spravodlivého zadostučinenia“. Poukázala na rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, 3Cdo/17/2017, 2Cdo/112/2017 a 3Cdo/19/2018, od ktorých sa malo napadnuté odvolacie rozhodnutie odkloniť.

20.1. Podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20.2. Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, rozhodovacia prax dovolacieho súdu sa ustálila na tom, že je procesnou povinnosťou dovolateľa v dovolaní výslovne uviesť právne posúdenie odvolacieho súdu, ktoré považuje za nesprávne, konkretizovať, ako podľa jeho názoru mal odvolací súd konkrétnu právnu otázku správne vyriešiť, a zároveň musí špecifikovať ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť (R 83/2018).

20.3. Pre právnu otázku v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Aby mala dovolateľom nastolená otázka relevantný význam v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, musí byť riešená odvolacím súdom a odvolací súd na jej riešení musel založiť svoje rozhodnutie.

20.4. Samo tvrdenie, že odvolací súd sa riešením určitej právnej otázky odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ešte nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP; relevantným je až zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k dovolateľom tvrdenému odklonu skutočne došlo. Dovolací súd preto pristúpil k posúdeniu, či je opodstatnená argumentácia dovolateľky o odklone odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

20.5. Dovolateľka videla odklon pri riešení uvedenej otázky od viacerých rozhodnutí dovolacieho súdu. V rozhodnutí z 31. júla 2012 sp. zn. 6Cdo/37/2012 dovolací súd dospel k záveru, že súd je povinný vo svojom rozhodnutí zdôvodniť a vyrovnať sa s relevantnými argumentmi účastníka o neprimeranosti odškodnenia aj s prihliadnutím na rozsah odškodnenia v iných, obdobných veciach; v tomto rozhodnutí dovolací súd poukázal na nález ústavného súdu zo 6. decembra 2006 sp. zn. III. ÚS 147/06 a tiež na rozsudok ESLP zo 17. júla 2012 (v prípade Winkler proti Slovenskej republike). Predmetným zrušujúcim rozhodnutím ale nebol vyslovený záväzný právny názor, pretože v ňom došlo k zrušeniu rozhodnutia odvolacieho súdu pre jeho nepreskúmateľnosť, a teda je zjavné, že sa v uvedenom konaní neriešila otázka primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

20.6. Dovolateľka videla odklon odvolacieho súdu aj od rozhodnutia najvyššieho súdu z 31. júla 2018 sp. zn. 2Cdo/112/ 2017, ktorým bolo zrušené napadnuté odvolacie rozhodnutie pre vadu zmätočnosti -

nepreskúmateľnosť, keď sa súdy opomenuli vysporiadať s judikatúrou pre stranu sporu priaznivú, z čoho je podľa názoru dovolacieho súdu zrejmé, že predmetná argumentácia žalovanej v tomto smere nerieši otázku neprimeranosti náhrady nemajetkovej ujmy.

20.7. Najvyšší súd v ďalšom žalovanou označenom rozhodnutí z 30. septembra 2013 sp. zn. 6MCdo/15/2012 dospel k záveru, podľa ktorého určenie výšky primeranej náhrady nemajetkovej ujmy nie je záležitosťou voľnej úvahy, ktorá by nepodliehala žiadnemu hodnoteniu; jej základom je zistenie skutkových okolností, ktoré súdu umožnia úvahu na určitom kvalitatívnom posúdení základných súvislostí. Treba, aby súdy v súvislosti s tým vzali do úvahy aj iné hmotnoprávne predpisy upravujúce odškodnenie, napríklad zákon č. 215/2006 Z.z., v zmysle ktorého, v prípade že trestným činom bola spôsobená smrť, má poškodený nárok na vyplatenie odškodnenia v sume päťdesiatnásobku minimálnej mzdy; pri trestnom čine znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania za spôsobenú morálnu škodu stanovuje limit odškodnenia vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Súd sa musí zaoberať napríklad aj otázkami, v čom je nemajetková ujma žalobcu v jeho spoločenskom, pracovnom, rodinnom živote spôsobená nezákonným rozhodnutím väčšia v porovnaní so smrteľným následkom trestného činu, respektíve s morálnou škodou spôsobenou trestným činom znásilnenia, sexuálneho násillia alebo sexuálneho zneužívania. Aj z uvedeného rozhodnutia vyplýva, že v tomto nebol vyslovený záväzný právny názor a preto nedošlo k odklonu v zmysle uvedenej dovolacej vady § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

20.8. Rozhodnutie z 13. júla 2017 sp. zn. 3Cdo/17/2017 celkom zjavne nesúvisí s predmetnou právnou otázkou, pretože rieši problematiku neplatnosti skončenia pracovného pomeru.

20.9. Odklon v posúdení primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy videla dovolateľka aj od rozhodnutia najvyššieho súdu z 24. júla 2018 sp. zn. 3Cdo/19/2018, z ktorého vyplývalo, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy nemá byť vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obe trestných činov, čo predstavuje 50-násobok minimálnej mzdy v Slovenskej republike. Podľa názoru dovolacieho súdu teraz posudzovaný nezákonný postup a nezákonné rozhodnutia, za ktoré zodpovedá štát sa udiali ešte v roku 2007, za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb., ktorý žiadne obmedzenia náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nepoznal (viď nález ústavného súdu III. ÚS 754/2016). Tento zákon neupravoval náhradu (a teda ani jej výšku) nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím štátu. K záveru o možnosti priznať túto náhradu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. dospela prax všeobecných súdov Slovenskej republiky až v súvislosti s právnymi názormi najvyššieho súdu obsiahnutými v judikáte R 13/2009.

20.10. V rozhodnutí z 27. apríla 2006 sp. zn. 4Cdo/171/2005 najvyšší súd v podstatnom konštatoval, že i keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúcou sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a ktoré by napríklad pri porovnaní „odškodnenia“ zásahu do práva na ochranu osobnosti s „odškodňovaním“ zásahov do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky mohli niektoré ujmy na iných základných právach (napríklad ujmy na zdraví či dokonca živote) bagatelizovať.

20.11. Najvyšší súd pripomína, že priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo veci sa vzťahovala nielen na väzbu (10.000 €), ale aj na samotné trestné stíhanie (2.500 €) a nezákonné odposluchy v trestnom konaní (2.500 €). To znamená, že primeranosť jej výšky je potrebné posudzovať nielen s ohľadom na to, že ňou bola odškodnená väzba, ale aj vedenie trestného stíhania žalobcu a uskutočnené nezákonné odposluchy v trestnom konaní. Zatiaľ čo vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy za väzbu súdna prax vytvorila postupne stabilizujúce sa kritériá určenia jej výšky (povaha trestnej veci, dĺžka a časové okolnosti väzby, preukázaný dopad väzby do osobnostnej sféry poškodeného a širšie okolnosti, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo, korigované všeobecnými princípmi spravodlivosti), vo vzťahu k rozhodovaniu o výške náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie a nezákonné odposluchy (pokiaľ sa udiali za účinnosti zákona č. 58/1969 Zb.) takéto kritériá stabilizované súdnou praxou v rozhodnom čase neboli.

20.12. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu sa odvolací súd právnymi závermi, na ktorých založil rozhodnutie napadnuté dovolaním žalovanou, neodklonil v nastolených otázkach (otázka primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z.) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavujú rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené vyššie. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd pri riešení uvedených právnych otázok neodklonil od ustálenej

rozhodovacej praxi dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto procesne neprípustné dovolanie (aj) v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

21. Žalovaná v ďalšej časti podaného dovolania (bod 3.2.3.) podala dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, a to v súvislosti s posúdením „omeškanie žalovanej s náhradou nemajetkovej ujmy“. Poukázala pritom na rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 1Co/15/97 a 6Cdo/185/2011.

21.1. Najvyšší súd v zhode s vyššie uvedeným v bode 20.1. až 20.4. predostiera, že žalovanou označené rozhodnutia, od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť nie sú vo vzťahu k ňou nastolenému právnomu posúdeniu príliehavé pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v nich riešených. V rozhodnutí z 24. júna 1998, sp. zn. 1Co/15/1997 (R 45/2000) najvyšší súd ustálil, že „povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty splnenia s a dlžník dostáva do omeškania“. V rozhodnutí zo 14. marca 2012, sp. zn. 6Cdo/185/2011 najvyšší súd sa zaoberal otázkou omeškania s tým, že nezistil žiadny dôležitý dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od vyššie uvedeného publikovaného záveru (4Cdo/257/2019).

21.2. Možno preto aj v tejto časti podaného dovolania konštatovať, že sa odvolací súd neodklonil v nastolenej otázke (o omeškaní žalovanej s náhradou nemajetkovej ujmy) od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorú v danom prípade predstavujú žalovanou označené rozhodnutia najvyššieho súdu uvedené vyššie. Vzhľadom na to, že sa odvolací súd pri riešení uvedených právnych otázok neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobkyne z § 421 ods. 1 písm. a/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto procesne neprípustné dovolanie (aj) v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

22. Žalobca dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP odôvodnil „tým, že odvolací súd v napadnutom rozhodnutí žalobcovi nepriznal náhradu trov konania, tak to zakladá dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP“ (bod 4). V tomto ohľade poukázal na rozhodnutie najvyššieho súdu 3MCdo/14/2009. K uvedenému najvyšší súd dodáva, že rozhodnutie odvolacieho súdu o trovách konania namietal žalobca aj ako vadu zmätočnosti (bod 16).

22.1. Žalobca, tak ako bolo vyššie uvedené, vyvodil prípustnosť dovolania (aj) z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Zároveň však z odseku 2 citovaného ustanovenia vyplýva, že dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

22.2. Rozhodnutie o trovách konania (aj keď je súčasťou výrokovej časti rozsudku, ktorým súd rozhodol vo veci samej) má vo svojej podstate vždy povahu uznesenia. Pretože v § 357 písm. m/ CSP je uvedené uznesenie o nároku a náhradu trov konania, je v zmysle § 421 ods. 2 CSP vylúčená prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o trovách konania.

22.3. Na základe uvedeného najvyšší súd dovolanie žalobcu (aj) v tejto časti odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako procesne neprípustné.

23. Výrok o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.